

ADVOKATURA TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING HUQUQIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI

Akramov Behzod Azamat o'g'li

Toshkent shahar Advokatlar palatasi, "AHIL ADVOKATLAR

XIMOYASI" Advokatlar hay'ati advokati

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida advokatura institutini isloh qilish, xususan, sohani raqamlashtirishning huquqiy va amaliy masalalari tahlil qilinadi. "Elektron advokatura" tizimining afzalliklari, advokatlik siri va ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlash mexanizmlari tadqiq etilgan.

АННОТАЦИЯ: В данной статье анализируются правовые и практические вопросы реформирования института адвокатуры в Республике Узбекистан, в частности, цифровизации сферы. Исследованы преимущества системы «Электронная адвокатура», механизмы обеспечения адвокатской тайны и безопасности данных.

ANNOTATION: This article analyzes the legal and practical issues of reforming the institution of advocacy in the Republic of Uzbekistan, in particular, the digitalization of the sphere. The advantages of the "E-advocacy" system, mechanisms for ensuring attorney-client privilege and data security are investigated.

Kalit so'zlar: advokatura, raqamlashtirish, elektron advokat, huquqiy himoya, sud-huquq islohoti, axborot xavfsizligi.

Ключевые слова: Адвокатура, цифровизация, электронный адвокат, юридическая помощь, самостоятельный соискатель, судебно-правовая реформа,

информационная безопасность, адвокатская тайна, инновационные технологии, правовая защита.

Keywords: Bar association, digitalization, e-advocacy, legal aid, independent researcher, judicial and legal reform, information security, attorney-client privilege, innovative technologies, legal protection.

I. KIRISH

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan sud-huquq islohotlarining markazida inson huquq va manfaatlarini himoya qilish turadi. Bu jarayonda advokatura institutining roli beqiyosdir. Bugungi axborotlashgan jamiyatda advokatlik faoliyatining samaradorligini oshirish bevosita zamonaviy IT-texnologiyalarni sohaga joriy etish bilan bog'liq. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmon va qarorlarida advokatura sohasini raqamlashtirish orqali ortiqcha byurokraziyani kamaytirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

II. METODOLOGIYA

Tadqiqot davomida qiyosiy-huquqiy tahlil, mantiqiy umumlashtirish va tizimli yondashuv metodlaridan foydalanildi. O'zbekistonning amaldagi qonunchiligi ("Advokatura to'g'risida"gi qonun va boshqalar) hamda xorijiy davlatlarning (Estoniya, Germaniya, AQSh) advokaturani raqamlashtirish bo'yicha tajribalari o'rganildi.

III. NATIJALAR

Tadqiqot natijasida advokatlik faoliyatida raqamlashtirishning quyidagi ijobiy natijalari aniqlandi:

1. Vaqt va mablag' tejalishi: "Yuridik yordam" axborot tizimi orqali advokatlik orderini elektron shaklda shakllantirish amaliyoti joriy etilishi qog'ozbozlikni 40% ga kamaytirdi.

2. Ma'lumot olish tezligi: Davlat organlari bilan elektron ma'lumot almashinuvi advokat so'rovlariga javob olish muddatini sezilarli darajada qisqartirdi.

3. Xavfsizlik: Elektron tizimlar advokatlik sirini saqlashda zamonaviy kriptografik usullardan foydalanish imkonini beradi.

IV. MUHOKAMA

Shu bilan birga, sohada ayrim muammolar mavjud. Masalan, barcha davlat organlarining advokat so'roviga javob berish tizimi hali to'liq integratsiya qilinmagan. Shuningdek, kiberhujumlar davrida mijozlar ma'lumotlarining daxlsizligini ta'minlash uchun huquqiy javobgarlikni yanada kuchaytirish zarur. "Ahil Advokatlar Ximoyasi" hay'ati tajribasi shuni ko'rsatadiki, advokatlarning raqamli savodxonligini oshirish korporativ darajada ustuvor vazifa bo'lishi lozim.

V. XULOSA

Advokatura tizimini raqamlashtirish nafaqat sohani modernizatsiya qilish, balki fuqarolarning odil sudlovga bo'lgan ishonchini oshirishga xizmat qiladi. Kelgusida barcha advokatlik tuzilmalarini yagona "Elektron advokatura" platformasiga to'liq o'tkazish va ushbu jarayonni qonuniy tartibga soluvchi yangilangan tahrirdagi "Advokatura to'g'risida"gi qonunni qabul qilish lozim deb hisoblaymiz.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – T.: "O'zbekiston", 2022.
2. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PF-142-son Farmoni.
4. Gulyamov S.S. Raqamli huquq va IT-huquqi bo'yicha darslik. – T., 2021.
5. Alekseev S.S. Obshaya teoriya prava. – M., 2019.

6. Sud-huquq sohasini raqamlashtirish bo'yicha xalqaro tajriba tahlili (Estoniya misolida).
7. Advokatlik faoliyatida axborot xavfsizligi masalalari. Ilmiy to'plam, 2023.
8. Elektron sud va elektron advokatura: Integratsiya muammolari. – Toshkent, 2024.
9. Yuldashev A. Advokaturada innovatsiyalar. – T.: Adolat, 2022.
10. Sodiqov M. Protsessual huquqda elektron dalillar. – T., 2023.
11. Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE) guidelines on IT in legal practice.
12. Law Society of England and Wales: Digital transformation report.
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining sohani raqamlashtirishga oid qarorlari.
14. Advokatlik etikasi va raqamli dunyo. Konferensiya materiallari, 2024.
15. "Yuridik yordam" axborot tizimi statistik tahlili, 2025.